

MUSIC (INSTRUMENTAL) THEORY

Paper-A
Semester-V

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 38

Note : The candidates are required to attempt two questions each from Sections A and B carrying 6 marks each and the entire Section C consisting of 7 short answer type questions carrying 2 marks each.

SECTION-A

1.	Describe the historical development of Indian Music before 1947.	6
2.	Biographical sketch of Ustad 'Ali Akbar Khan' or Bismillah Khan.	6
3.	Describe the development of Notation system in Indian Music.	6
4.	Write the merits and demerits of Notation system.	6

SECTION-B

5.	Detailed description of 'Dilruba'.	6
6.	Write an essay on the Historical development of 'Octave'.	6
7.	Detailed description of 'Ada Chaar Taal' or 'Jhoomra Taal'.	6
8.	Write a detailed note on 'Raag Malkauns'.	6

SECTION-C

9.	Answer the following questions :	7×2=14
	(i) Which Sangeet Vidyalaya was established by 'Pt. Vishnu Digambar Paluskar'?	
	(ii) Which Instrument was played by Ustad 'Ali Akbar'?	
	(iii) What is the meaning of Notation system?	
	(iv) Who was the founder Tabla?	
	(v) Write the total number of 'Shrutis' in Indian Music.	
	(vi) Which Taal is played with 'Dhamar' Gayan Shaily?	
	(vii) Which is the 'Vadi Swar' of 'Raag Malkauns'?	

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 6 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿੱਚ 7 ਸੰਖਿਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ-A

1.	ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।	6
2.	'ਉਸਤਾਦ ਬਿਸਮਿੱਲਾ ਖਾਂ' ਜਾਂ 'ਉਸਤਾਦ ਅਲੀ ਅਕਬਰ ਖਾਂ' ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।	6
3.	ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸੁਰ ਲਿਪੀ ਪੱਧਤੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ।	6
4.	ਸਵਰ ਲਿਪੀ ਪੱਧਤੀ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਿਖੋ।	6

ਭਾਗ-B

5.	'ਦਿਲਰੁਬਾ' ਸਾਜ਼ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।	6
6.	ਸਵਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉ।	6
7.	'ਆੜਾ ਚਾਰ ਤਾਲ' ਜਾਂ 'ਝੂਮਰਾ ਤਾਲ' ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।	6
8.	'ਰਾਗ ਮਾਲਕੌਂਸ' ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।	6

ਭਾਗ-C

7×2=14

9. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :
- (i) 'ਪੰ. ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਿਗੰਬਰ ਪਲਾਸਕਰ' ਨੇ ਕਿਸ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ?
 - (ii) 'ਉਸਤਾਦ ਅਲੀ ਅਕਬਰ ਖਾਂ' ਕਿਹੜਾ ਸਾਜ਼ ਵਜਾਉਂਦੇ ਸਨ?
 - (iii) ਸਵਰ ਲਿੱਪੀ ਪੱਧਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 - (iv) ਤਬਲੇ ਦਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤਾ?
 - (v) ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸਰੁਤੀਆਂ ਹਨ?
 - (vi) 'ਧਮਾਰ' ਗਾਇਨ ਸੈਲੀ ਨਾਲ ਕਿਹੜੀ ਤਾਲ ਵਜਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
 - (vii) 'ਰਾਗ ਮਾਲਕੋਸ਼' ਦਾ ਵਾਦੀ ਸਵਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ।